

Jaarverslag 2025 van Stichting Werkgroep Herkenning

*"Wie zijn geschiedenis niet kent is gedoemd haar te herhalen."
George Santayana, schrijver en filosoof, die leefde tussen 1863-1952.*

Voorwoord

"Wist u dat er naar schatting meer dan 3 miljoen familieleden zijn van mensen met een CABR-dossier in het Nationaal Archief? Dat is een indrukwekkend aantal verhalen die nog verteld en ontdekt moeten worden."

Zoals eerder aangekondigd in onze SWH Updates, werken wij aan een meer open platform. Zo hebben we de term donateur vervangen door Vriend van SWH en kan iedereen die ons wil volgen zich abonneren op de SWH Update. Hiermee hopen we een bredere doelgroep te bereiken en elkaar te helpen bij het zoeken en delen van informatie.

Onze strategie voor 2026-2031

De komende jaren willen wij onze koers aanpassen en u daar actief bij betrekken. Daarom hebben wij een enquête verstuurd. Uw antwoorden geven ons inzicht in uw behoeften en helpen ons de juiste focus te bepalen.

2025 Een jaar vol beweging

Het afgelopen jaar kwam er een stroomversnelling toen de namen uit het CABR-archief online beschikbaar werden gesteld. Dit zorgde voor veel opschudding en riep vragen op over wat het openbaar maken van deze gegevens betekent. Voor sommigen was het een opluchting, voor anderen een confronterend proces. Tegelijkertijd bleek dat duizenden documenten, waaronder diploma's uit de jaren na 1980, volgens de AVG-wet niet online mogen worden gepubliceerd. Het digitaliseren maakt echter wél mogelijk dat nazaten van slachtoffers onderzoek doen, iets wat wij van harte stimuleren.

Standpunt SWH:

"Openbaar en digitaal is goed. Online alleen met begeleiding en een drempel - niet voor 8 miljard mensen zomaar."

Om onze doelstellingen te bereiken zullen wij in gesprek blijven met OCW, VWS, AP, OvdR.

Samenvatting

Eind 2025 had de Stichting Werkgroep Herkenning in totaal 285 betalende Vrienden van SWH. We hebben het afgelopen jaar netto 11 aanmeldingen mogen verwelkomen. In het jaarverslag kunt u lezen op welke plekken het Bestuur is gewijzigd en welke activiteiten de Stichting met vrijwilligers in 2025 heeft uitgevoerd.

Bestuursvergaderingen

De vergaderingen van het bestuur zijn afwisselend digitaal en fysiek verlopen. De vergaderingen waren op: 4 januari, 1 februari, 8 maart, 8 mei, 21 juni, 25 augustus, 23 september, 20 oktober en 22 november. Van elke vergadering is er een verslag gemaakt en zijn acties toegewezen. Deze zijn op aanvraag beschikbaar.

Profiel van de organisatie

Missie

Stichting Werkgroep Herkenning is een kenniscentrum en hulporgaan voor alle personen die tijdens of na de Tweede Wereldoorlog in contact hebben gestaan met, dan wel opgevoed zijn door één of meerdere ouder(s) of ander familieleden, die nauw betrokken zijn geweest met collaboratie of dienst hebben genomen in welke Duitse krijgsmacht dan ook, of kind van een Duitse militair zijn. Daarnaast worden wij als kenniscentrum steeds meer geraadpleegd door media, scholieren en studenten.

Statutaire doelstelling

De doelstellingen van Stichting Herkenning zijn:

- Bevorderen van hulpverlening aan de nakomelingen van 'foute ouders';
- Geven van bekendheid aan de problematiek die hier mogelijk het gevolg van is;
- Bevorderen van de emancipatie van nakomelingen van 'foute ouders';
- Bevorderen van onderzoek naar de geschiedenis van deze groep.

Stichting Werkgroep Herkenning is niet verbonden aan enige politieke partij, levensbeschouwelijke stroming of kerkelijk genootschap en distantieert zich nadrukkelijk van iedere vorm van en sympathie voor (neo-)fascisme en (neo-)nazisme.

Externe subsidie

De Stichting ontvangt jaarlijks een subsidie van het Nationaal Comité 4 en 5 mei als tegemoetkoming in de onkosten voor de jaarlijks gehouden donateursdag en haar nieuwsbulletin.

Bestuurssamenstelling

De samenstelling van het bestuur is in 2025 gewijzigd. De volgende mutaties hebben plaats gevonden:

- Lenie Degen is afgetreden als bestuurslid per 8 maart.
- Frans ten Veen is afgetreden als bestuurslid per 21 juni.
- Kai Bloemers is als vicevoorzitter toegetreden op 8 maart
- Alex Dekker is secretaris geworden op 8 maart

Het Bestuur is per 31-12-2025 als volgt opgebouwd:

Michael Schuling	Voorzitter en Digitale Media
Kai Bloemers	Vicevoorzitter
Herman Schouten	Penningmeester en Ondersteuning
Alex Dekker	Secretaris en Redacteur SWH Bulletin
José van de Kerkhof	Bestuurslid en Hulplijn

Werkmethodes en resultaten

Ook in 2025 hebben wij onze donateurs via email-updates regelmatig berichten gestuurd. Met regelmaat hebben wij onze achterban geïnformeerd over de voortgang en actuele ontwikkelingen met betrekking tot het CABR-project "Oorlog voor de Rechter". Verder verzonden wij verzoeken tot medewerking aan radio- en televisieprogramma's, berichten over tentoonstellingen en debatavonden en publicaties in kranten en tijdschriften die van belang kunnen zijn voor onze achterban. Regelmatig zijn donateurs bereid en in staat om aan een verzoek te voldoen of mee te werken aan een programma. Veelvuldig worden aan ons recensies gevraagd van boeken over de gevolgen van de keuzes in de 2^e Wereld Oorlog.

Het aantal vrijwilligers groeit en willen graag iets extra's doen vanuit de Stichting. Denk aan gastlessen, begeleiding gespreksgroepen, hulpverlening etc. Ook breiden wij regelmatig onze samenwerking uit met andere instanties.

Mailbox secretariaat

Renate Postma ondersteunt sinds 1 april het secretariaat en helpt met afhandelen mailtjes.

Het secretariaat wordt veelvuldig benaderd vanuit diverse hoeken. Donateurs en lotgenoten vragen regelmatig aandacht voor hulp in hun zoektocht of voor een uitgebracht boek over de doelstellingen van SWH. Ook komen er hulpvragen om met iemand te mogen/kunnen praten over deze periode en de gevolgen die dit heeft gehad op het gezinsleven.

Wij proberen altijd binnen een redelijke termijn te reageren. De afgelopen jaren merken wij een toename van het aantal verzoeken. We hebben we een beeld van de aantallen uitgaande mailcommunicatie. In 2021, 2022, 2023, 2024 en 2025 hebben wij respectievelijk 389, 1065, 1517, 2628 en 1700 mailtjes verstuurd vanuit de mailbox van het secretariaat. Met name wanneer er media-aandacht is geweest krijgen wij meer verzoeken binnen.

Onze website

De site heeft een opfrisbeurt gekregen en wordt zeer veel bezocht. Het belangrijkste zoekgedrag van onze bezoekers gaat nog steeds over informatie inwinnen over voormalige interneringskampen en de zoektocht naar aanleiding en geschiedenis van familieleden die voorkomen op de lijst met namen die is gedigitaliseerd aangeboden door het National Archief via de website van Oorlog voor de Rechter. Daarnaast was er weer vraag naar de derde generatieproblematiek en de mogelijkheden voor hulpverlening.

Onze website fungeert als belangrijke poort voor nieuwe donateurs, zij melden zich vrijwel allemaal direct via de website. Velen hebben dan ook al de informatie op de site bekeken. De website wordt regelmatig bijgewerkt naar aanleiding van tips van donateurs of het plaatsen van een oproep naar aanleiding van een verzoek uit de media, onderzoekers of lotgenoten. De rubrieken Beeld en Geluid, Boekenkast, Oproep en Nieuws worden regelmatig bijgewerkt.

LinkedIn

De stichting heeft ook een LinkedIn-profiel. Deze wordt nog niet optimaal gebruikt. Onregelmatig posten wij oproepen. Daarnaast 'liken' wij diverse posts die door anderen zijn geplaatst en een link hebben met de doelstellingen van onze Stichting. Op 31-12-2023 hadden wij 64 connecties, 2024 99 en in 2025 125. In 2023 worden wij door 74 LinkedIn-accounts gevolgd. In 2024 130 en in 2025 zijn dat er 158.

Telefoonteam

In 2025 is de bezetting van de hulplijn gelijk gebleven, met uitzondering van dat Jan Wunderink door ziekte is uitgevallen halverwege het jaar. Vooralsnog is hij niet vervangen en heeft Fryda Evertse het coördinatorschap tijdelijk overgenomen. De bereikbaarheid is hetzelfde gebleven: op weekdays 10-21u, op zaterdag 10-17u en op zondag is er geen bereikbaarheid. Er wordt gewerkt met Teamtelefoon en rapportage in Synctool; dit werkt doorgaans goed.

De intervisie 2x per jaar in Doorn met begeleiding van Veteraneninstituut verloopt goed en wordt als zinvol ervaren. Wanneer er tussendoor behoefte is aan overleg wordt gebruik gemaakt van de app groep voor onderlinge ondersteuning. Aan de intervisies wordt ook 2x per jaar een werkoverleg gekoppeld.

Er waren in 2025 76 telefoontjes; aanmerkelijk minder dan in 2024. Veruit de meeste telefoontjes waren er in januari (21); de overige maanden waren het 3-9 telefoontjes per maand. De hulplijn is prominenter op de website geplaatst om te bekendheid verder te vergroten.

De meerderheid van de bellers heeft een hulpvraag die ook door de medewerkers opgepakt kan worden met een gesprek of een advies; soms wordt doorverwezen naar de contactnummers van ARQ of VI. Waar passend worden bellers ook gewezen op mogelijkheid donateurschap SWH, contactmiddagen, bulletins etc.

Specifieke hulpvragen rond Project Oorlog voor de Rechter: In januari waren er 15 telefoontjes over de namenlijst/ CABR open: mensen zijn geschrokken, voelen zich overvallen, zijn boos of angstig. In maart nog 2 telefoontjes met soortgelijke inhoud. In januari ook 4 x bellers doorverwezen naar project OvdR i.v.m. 'klachten' over de namenlijst/technische vragen. Later over het jaar nog 5x technische vragen over CABR/OvdR die door onszelf opgelost konden worden (waaronder 2 telefoontjes uit Londen in mei) en nog 1 melding van verkeerde stukken in CABR; dit doorverwezen naar bestuur SWH ter info en om op te pakken.

Analyse en overwegingen voor 2026: Voor de daling van het aantal bellers na januari 2025 is geen duidelijke verklaring. Mogelijk heeft alle publiciteit rond CABR gemaakt dat mensen de weg al beter hebben gevonden naar CABR, al meer in gesprek zijn gegaan met hun naasten, het publieke gesprek al meer op gang gekomen is, en dat dat vragen heeft verminderd. Ook de betere toegankelijkheid door contactpunten van instanties zoals ARQ en VI en de aandacht van de Luisterlijn voor 'onze' problematiek hebben misschien een deel van de vragen weggevangen. Maar we weten het niet. Het zou ook zomaar kunnen dat met uitbreiding van inzagemogelijkheden CABR de vraag komend jaar weer gaat toenemen. Vooralsnog gaan we op dezelfde voet verder; de intervisie zal tenminste 1x per jaar online gaan plaatsvinden i.p.v. in Doorn.

Aandachtspunt voor onszelf is het beter borgen van een goede opvolging bij doorverwijzing naar andere instanties of naar ons eigen secretariaat; het lijkt erop dat er nu nog weleens mensen/ vragen tussen wal en schip vallen.

Gespreksgroep

Ook in 2025 hebben gespreksgroepen in Amersfoort plaats gevonden onder begeleiding van Jan Wunderink en Marieke de Jong. Er zijn 11 bijeenkomsten geweest met zeven deelnemers, afmeldingen van deelnemers waren voor de begeleiding geen reden om de bijeenkomst te annuleren, waardoor er een enkele keer slechts twee deelnemers waren. De gesprekken kregen daardoor een andere dynamiek, maar dit had geen storend of beïnvloedend effect op de latere bijeenkomsten. De deelnemende donateurs komen uit het hele land.

Deelnemers en begeleiders zijn lotgenoten; (klein)kinderen van 'foute' ouders/familie.

Doel van de gespreksgroep:

Het met elkaar bespreken/delen van de familiegeschiedenis, ervaringen en vragen waardoor herkenning komt dat een begin van heling en acceptatie kan zijn.

In de gespreksgroep bespreken we een aantal thema's:

- De invloed van het verleden op jouw ontwikkeling
- De invloed van het verleden op jouw familierelaties
- Heb je een eigen identiteit kunnen ontwikkelen
- De actualiteit; bijvoorbeeld wat doet het met jou dat de dossiers openbaar zijn, de huidige situatie in de wereld, maak je je zorgen over de toekomst van je kinderen.

Structuur van de gespreksgroep:

Tijd: 2 x 45 minuten (Bij grote groepen kan dit in overleg langer gemaakt worden)

Pauze: 15 minuten

Frequentie: 1 x per 6 weken

Maximale groepsgrootte 6 personen

Als een groepslid alle thema's heeft doorgewerkt volgt er een evaluatie.

Groepsleden rouleren.

Groepsafspraken:

- We bespreken de inhoud in het algemeen (geen therapie) groepsleiders kunnen daarover wel advies geven
- Contacten onderling buiten de gespreksgroep in overleg met de groepsleiders
- Er is een whatsapp groep alleen voor mededelingen
- Planning maken aan het eind van het jaar voor volgend jaar.
- Begeleiders hebben minimale inbreng over hun geschiedenis
- Een donatie van 10 euro per sessie voor huur gespreksruimte en koffie/thee.

In 2025 hebben we geprobeerd om op meerdere plaatsen in het land deze gespreksgroepen te organiseren, maar omdat er te weinig of geen aanmeldingen waren is dit in 2025 niet gerealiseerd.

We proberen in 2026 nogmaals de behoefte te peilen en te kijken of we op meerdere plaatsen in het land deze gespreksgroepen kunnen organiseren. Daarvoor hebben we niet alleen deelnemers maar ook begeleiders en ruimte nodig. We hebben in 2025 vrijwilligers benaderd met de vraag of zij bereid zijn deze gespreksgroepen te begeleiden. De antwoorden waren zeer positief.

In 2025 is een begin gemaakt met een oriëntatie op het organiseren van dialoog groepen, gespreksgroepen voor alle naoorlogse generaties (nabestaanden uit het Verzet en de Joodse samenleving). Hiervoor proberen wij ook samenwerking te zoeken met ARQ, het Joods maatschappelijk werk en zo mogelijk het Nederlands Veteranen instituut. Het is nog bij plannen en gedachten gebleven maar zal in 2026 verdere aandacht en uitwerking krijgen.

Donateurs- en contactdagen

In 2025 hebben we voor de Vrienden van SWH op 8 maart en 21 juni een contactmiddag georganiseerd in Amersfoort. Op zaterdag 27 september 2025 een donateursdag met lunch.

Tijdens deze bijeenkomsten zijn er vanuit het bestuur mededelingen gedaan over lopende projecten zoals 'Oorlog voor de Rechter' en onderwerpen die ingaan op impact in volgende generaties. Op deze contactmiddagen hebben wij diverse presentaties gegeven en zijn er presentaties verzorgd door ARQ en AP. Verslagen van deze bijeenkomsten zijn terug te vinden in onze SWH Bulletins.

Voorlichting

Een aantal donateurs, waaronder bestuursleden, waren ook in 2024 betrokken bij het Gastsprekersproject van Herinneringscentrum Westerbork. Zij hebben meerdere gastlessen (> 50) verzorgd over hun levensverhaal. Deze lessen worden gegeven aan leerlingen uit het basis-, voortgezet en hoger onderwijs.

Bestuursleden hebben voor het educatieve scholingsproject Movies that Matter, met maatschappelijke thema's als gastspreker bij de oorlogsfilm Das Glaszimmer voor diverse scholen in het land opgetreden. Op de scholen wordt aan de slag gegaan met het lesmateriaal. De verdiepingsprogramma's vinden plaats bij een filmtheater aan leerlingen uit het voortgezet en hoger onderwijs. Tijdens het stopzetten van de film wordt er dan met de moderator in gesprek gegaan met de leerlingen over de thema's van de film. B.v. als je een keuze maakt wat én welke impact het heeft wat zou jij doen? Over goed en fout, buitensluiten en erbij horen.

Ook in 2024 waren er veel verzoeken van journalisten voor interviews en is weer medewerking verleend aan werkstukken van studenten, die daarna worden gepubliceerd op onze website.

Nieuwsbulletin, flyers en SWH Updates

Het SWH Nieuwsbulletin is in 2025 drie keer verschenen. Alex Dekker was redacteur en werd bijgestaan door vrijwilliger Ed van der Velden en Frans ten Veen. Alex en Frans zorgden voor het afdrukken hiervan en de verzending voor diegene die het SWH Bulletin via de post willen ontvangen.

Naast het SWH Bulletin zijn met enige regelmaat digitale SWH Updates verstuurd via de mail naar onze donateurs en lotgenoten. Hierin o.a. oproepen van lotgenoten, aankondigingen

documentaires en nieuwsitems. De SWH Flyer heeft een opfrisbeurt gekregen om beter aan te sluiten op onze doelgroep.

Het internationale Bulletin

Gonda Scheffel – Baars heeft in 2025 het Internationale Bulletin geschreven. Deze worden aan trouwe lezers verzonden en gepubliceerd via onze website.

Netwerk/Samenwerking

In 2025 waren Kai Bloemers en Michael Schuling op uitnodiging van 4/5-mei comité bij de herdenking op de Dam in Amsterdam aanwezig. We hebben meegewerkt aan voorstelling Jeugdstorm, Tentoonstelling Kam Amersfoort over naoorlogse periode, het gevangenis museum in Veenhuizen. Om proberen we internationale samenwerking op te zoeken, die zich inzetten voor nabestaanden van mensen die gecollaboreerd hebben met de Duitse bezetter of de Duitse bezetter waren.

Verder zijn er diverse bezoeken geweest aan o.a. aan Nationaal Comité 4 en 5 mei, informatiebijeenkomsten georganiseerd door het project oorlog voor de Rechter, het Nationaal Archief, NIOD, Veteranen instituut, ARQ, Centrum '45, Ministerie OCW en VWS, Movies that Matter, Museum Rotterdam. Er is actueel netwerk overzicht van hulpverleners waar wij naartoe kunnen verwijzen.

Financiële verantwoording

Zie voor details de op onze website gepubliceerde Jaarrekening 2025 met toelichting.

Een blik vooruit

Komend jaar zal het bestuur en onze vrijwilligers zich wederom inzetten voor mensen die een luisterend oor nodig hebben, in gesprek willen met elkaar en diegenen die vragen en hulp nodig hebben bij hun zoektocht naar dit beladen onderdeel van de geschiedenis.

Ook willen wij onze zorgen blijven uiten over de risico's en impact van het online en digitaal plaatsen van CABR-dossiers voor 8 miljard mensen. Hiervoor proberen wij voortdurend in gesprek te komen met beleidsmakers en politieke vertegenwoordigers. Tevens willen wij de dialoog en samenwerking opzoeken met andere organisaties die zich met oorlogsgetroffenen bezighouden, zodat zij ook begrijpen wat de impact hiervan kan zijn.

In het komende jaar zullen we vooral de ethische aspecten onder de aandacht brengen bij verschillende instanties en het publiek. Ook de gevolgen van het online plaatsen zonder drempel gaan we uitdragen. En gaan we ons meer laten zien om de '**> 3 miljoen verhalen**' onder de aandacht te brengen met als doel onze doelgroep te vergroten.

In 2026 bestaat onze stichting 45 jaar. Wij willen nog actiever bijdragen aan het streven naar herkenning van de miljoenen verhalen die nog verteld moeten worden. Daarbij zoeken wij samenwerking met het Nationaal Comité 4 en 5 mei om het herdenken en vieren inclusiever te maken voor alle oorlogsgetroffenen.

Daarnaast willen wij opvolging geven aan het historische symposium “Verbinden en Doorgeven” (23 november 2024). Wij hopen dat bij een volgende editie Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander aanwezig kan zijn om te ervaren hoe persoonlijke verhalen van kinderen en kleinkinderen van Joodse zijde, het Verzet en SWH samenkomen.

Ook willen we de banden met organisaties uit het WO2-veld zoals Joods Maatschappelijk Werk (JMW) en Verzetsorganisaties aantrekken om samenwerking te bevorderen op gebied van hulpverlening en informatie over zoeken naar en overbrengen van informatie naar familieleden.

Het is mijn wens dat komend jaar nog meer ruimte komt, voor wat ons bindt, dialoog, verzoening en wellicht een nieuwe vorm van herdenken. Van Herkenning naar Erkenning, in vorm van wellicht rectificatie of gevoel van inclusie.

"Laten wij onze geschiedenis gezamenlijk kennen, herkennen en erkennen, zodat wij gaan proberen haar niet te herhalen."

Goedgekeurd door het bestuur 3 maart 2026.

Michael Schuling, Voorzitter
Alex Dekker, Secretaris
Herman Schouten, Penningmeester